

1982-2023 Yılları Arasında Sınıf Öğretmenliği Programlarında Okutulan Temel Matematik ve Matematik Öğretimi Derslerinin İçerikleri Üzerine Bir İnceleme*

Berrin KARGILI^a, Ahmet KAÇAR^b

^aKastamonu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kastamonu, Türkiye, bfdincer@yahoo.com, <https://orcid.org/0009-0000-6527-481X>.

^bKastamonu Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Kastamonu, Türkiye, akacar@kastamonu.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0002-0072-2033>.

Geliş Tarihi: 20.10.2025

Kabul Tarihi: 25.11.2025

Anahtar Kelimeler:	Öz
sınıf öğretmenliği programı, temel matematik, matematik öğretimi, program değişikliği	Bu çalışmanın amacı 1982-2023 yılları arasında değişen programlarla birlikte, öğretmen yetiştiren eğitim kurumlarındaki Sınıf Öğretmenliği Programı'nda okutulan matematik derslerinin içeriklerinin incelenmesidir. Araştırma 1982-2023 yılları arasında yapılmış 8 program değişikliğini içermektedir. Program değişiklikleri Temel Matematik, Temel Matematik I, Temel Matematik II, İlkokulda Temel Matematik, Matematik Öğretimi, Matematik Öğretimi I ve Matematik Öğretimi II derslerinin bu yıllar içindeki içerik değişimini kapsamaktadır. Araştırmada, araştırma desenlerinden biri olan doküman incelemesi yöntemi kullanılmıştır. Yapılan program değişiklikleri ile derslerin içeriklerine yönelik konu tekrarlanma sıklıkları Temel Matematik ve Matematik Öğretimi şeklinde iki ana başlık altında yüzde-frekans tablosu ile verilmiştir. Araştırmada 1982-2023 yılları arasında yapılan program değişikliklerinin Temel Matematik ve Matematik Öğretimi ders içeriklerinin başlangıçtaki iç içe karışık yapısını program revizyonları sayesinde düzene koyarak olumlu yönde etkilediği sonucuna ulaşılmıştır. Bununla birlikte temel matematik ders grubunun ders saatlerinin azaldığı ve son programda tek ders olarak verildiği ve içeriklerinin azaltıldığı, Matematik öğretimi ders grubunun ders saatinin değişmediği bilgisine ulaşılmıştır.
Makale Türü: Araştırma	

*Bu çalışma birinci yazarın yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

An Analysis of the Curriculum Content of Basic Mathematics and Mathematics Teaching Courses in Primary Teacher Education Between 1982 and 2023*

Berrin KARGILI^a, Ahmet KAÇAR^b

^aKastamonu University, Institute of Social Science, Kastamonu, Türkiye, bfdincer@yahoo.com, <https://orcid.org/0009-0000-6527-481X>.

^bKastamonu University, Education Faculty, Kastamonu, Türkiye, akacar@kastamonu.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0002-0072-2033>.

Received: October 10, 2025

Accepted: November 25, 2025

Keywords:	Abstract
primary school teaching programme, basic mathematics, mathematics teaching, programme change	The aim of this study is to examine the content of mathematics courses taught in Primary School Teaching Programme which trains teachers with changing programmes between 1982- 2023. This Research includes 8 programme changes carried out between 1982-2023. Program changes include in Basic Mathematics, Basic Mathematics I, Mathematics II, Mathematics Teaching, Teaching of Mathematics I and Mathematics Education II courses and contents of the changes in this year. Qualitative methods were used in this study. Eight programs for the contents of the course topics, repetitive frequency of changes are given by the percentage frequency table under two main headings: Basic Mathematics and Mathematics Teaching. In this study, It is concluded that programme changes carried out between the years 1982-2023 affect Basic Mathematics and Mathematics Teaching in a positive way. However, it was found out that the course hours of the basic mathematics course group were reduced and given as a single course in the last program and the course contents were reduced, while the course hours of the Mathematics teaching course group did not change.
Paper Type:	
Research	

*This study was produced from the master's thesis of the first author.

Giriş

Eğitimin en temel öğelerinden biri öğretmendir. Mustafa Kemal Atatürk'ün dediği gibi “Bir toplumun ulus olabilmesi için mutlaka eğitimcilerle öğretmenlere gereksinimi vardır. Onlardır ki, toplumu gerçek ulus haline getirirler.” sözü bizlere eğitimin bir toplum için ne kadar önemli olduğunu göstermektedir. Bir ülkede iyi yetiştirilmiş eğitimcilerin varlığı o eğitim sisteminin en büyük şansıdır. Bu sebeple eğitim sisteminde var olan sorunların giderilmesi ve mevcut durumun iyileştirilmesi için iyi yetiştirilmiş öğretmenlerin varlığına ihtiyaç duyulmaktadır (Korkut, 2002). Buradan hareketle öğretmenlerin nitelikli olarak yetiştirilmesi toplum için ayrı bir öneme sahiptir. Ayrıca öğretmen eğitimi ve eğitimi yeniden yapılandırma çalışmaları arasında sağlam bir ilişki olması yapılanmanın tutarlı ve kalıcı olması açısından önem taşır. Aydın (1998), çalışmasında Yüksek Öğretim Kurumu (YÖK) Dünya Bankası Hizmet Öncesi Öğretmen Eğitimi Projesi kapsamında öğretmen yetiştirmeye yönelik geliştirilen modeli değerlendirmiştir. Öğretmen eğitiminin mevcut halinin değerlendirildiği çalışmada bu projenin Eğitim Fakültelerinde okutulan programlar ve öğretmen yetiştirme konusuna getirdiği değişiklikler tartışılmıştır. Çalışmanın sonucunda öğretmen eğitiminin standart hale getirilmesi ve buna bağlı olarak ortaöğretim alan öğretmenliğinin yeni bir modele (3,5+1,5-4+1,5) kavuşması konusu olumlu olarak nitelendirilirken Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik dışındaki eğitim bilimleri programlarında lisans öğretiminin kaldırılmasının eğitim sistemi açısından olumsuz etki yaratacak bir uygulama olduğu belirtilmiştir. Tuzcu (2002) “Türkiye’de Sınıf Öğretmeni Yetiştirme Sistemi” adlı çalışmasında, sınıf öğretmenliği bölümlerindeki öğretim programları ile öğretmenlik uygulamalarının süre ve biçimleri arasındaki farklılıklara değinerek, değişik tipte sınıf öğretmeni yetiştirme problemini ortaya koymuştur. Eğitim fakültelerinde yapılan yeni düzenleme, YÖK-Dünya Bankası-MEB iş birliğiyle, Milli Eğitimi Geliştirme Projesi (MEGP) kapsamında yürütülmüş YÖK, Eğitim Fakülteleri ve MEB arasında koordinasyon ve iş birliğini arttırdığı belirtilmiştir. Bunun yanında fakülte-okul iş birliği projesi, öğretmen adaylarının hizmet öncesinde öğretmenlikle ilgili deneyimlerinin artırılması açısından önemli bir girişimdir. Bu model ile tüm eğitim fakültelerinde sınıf öğretmenliği programlarındaki uygulama çalışmalarının belli standartlar çerçevesinde yürütülmesi hedeflenmektedir. Fakat bu modelin uygulanması konusunda bazı problemler yaşanmaktadır” şeklinde yorum yapmıştır. Baksan vd. (2006) çalışmasında Türkiye’de uygulanmakta olan öğretmen yetiştirme programları ile farklı ülkelerdeki programları karşılaştırmıştır. Türkiye’deki öğretmenlik programları derslerinin genel kültür, alan bilgisi ve öğretmenlik meslek bilgisi kategorilerine göre yeniden gözden geçirilmesi ve ders kategorilerinin lehine değiştirilmesi gerektiğini belirtmiştir. Çalışma sonucunda öğretmen yetiştirme programında alınan derslerin değerlendirilmesi gerekliliğini ortaya koymuştur. Ayrıca, öğretmenlik programları derslerinin genel kültür, öğretmenlik meslek bilgisi ve okul uygulamaları boyutlarına ağırlık verilmediği tespit edilmiştir. Karabacak (2022) özel olarak 2018 sınıf öğretmenliği lisans programı revizyonunu uygulayıcıların gözünden inceleyerek genel olarak öğretmen yetiştirme lisans programlarını hazırlayan yetkili program geliştirme komisyonlarının ve üst komisyonlardaki yetkili kişilerin görüşleri doğrultusunda lisans programlarının tüm öğeleri ile kapsamlı inceleme ve değerlendirmeye ihtiyaç duyduğunu ifade etmiştir. Güllaç (2023) eğitim fakülteleri lisans programlarının yeniden yapılandırılmasına ilişkin öğretim elemanlarının görüşleri üzerine yaptığı çalışmada uygulama ders sayısının artırılmasının uygun bir yaklaşım olduğu ancak gerçek uygulamalara tam olarak yansımadağı ve bu konuda çalışmalara ihtiyaç olduğu sonucuna ulaşmıştır.

Türkiye’de yaşanan program değişikliklerinin sebepleri arasında alandaki yeni araştırma bilgilerinden yararlanma ya da mevcut araştırmaların dikkate alınmasına yönelik ihtiyaç da söz konusudur (Kargılı, 2015). Eğitim sistemini ayakta tutmada önemli bir katkısı bulunan eğitim programının hızla değişen koşullar altında sürekli bir gelişme içinde olması kaçınılmazdır (Yüksel ve Sağlam, 2014). Ancak her eğitim sistemi de ait olduğu toplumun eğitimden

beklentilerini gerçekleştirmekle yükümlüdür (Azar, 2011). Bu hususlar dikkate alınarak çalışmanın amacı 1982'den günümüze değişen programlarla birlikte, sınıf öğretmeni yetiştiren eğitim kurumlarında okutulan matematik derslerinin içeriklerine yönelik tarihsel değişimi ortaya koymaktır. Bu araştırma değişen programlarla birlikte eğitim ve öğretimin kalitesinin değişip değişmediği, gelecek nesillere ışık tutacak bireyleri yetiştirmek için eğitim alan öğretmenlerin eğitim-öğretim hayatlarının eksik yönlerini belirlemek ve bu yönleri geliştirmek bakımından önemlidir. Öğretmen eğitimi alan bilgisi, pedagojik formasyon ve genel kültürden oluşan üçlü temel eğitime dayanır. Tekli alana yönelik öğretmen yetiştirmenin alan bilgisi ile Sınıf Öğretmeni yetiştirmenin alan bilgisi aynı değildir. Sınıf Öğretmenliği multidisipliner bir alandır. İlköğretim Matematik Öğretmenliği'nin alan bilgisini Matematik konuları oluştururken, Sınıf Öğretmenliği programının alan bilgisi Matematik, Türkçe, Fen Bilgisi, Sosyal Bilgiler, Spor ve Sanat vb. gibi konular oluşturur. Gerek Sınıf Öğretmenliği Programı'nın öğretim süresinin 2 yıldan 4 yıla çıkarılması gerekse öğretmen eğitimindeki güncel gelişmelere dayalı olarak gerçekleştirilen program düzenlemeleri alan bilgisi, pedagojik formasyon ve genel kültür grubu derslerinin adlarında, haftalık kredilerinde ve her grupta yer alan ders sayılarında değişimlere sebep olmuştur. Bu değişimlerden her ders kadar alan bilgisi içinde yer alan Matematik Öğretimi dersleri de etkilenmiştir.

Bu çalışmada Yüksek Öğretim Kurulu'nun 1981 yılında kurulması ve sonrasında 1982 yılında üniversitelerin yeniden yapılandırılması ve bu yapılanma ile üniversite bünyesine alınan Sınıf Öğretmenliğinin öğretim programları Matematik dersleri açısından incelenmiştir. Bu inceleme yapılırken hem her program değişikliğinin yapıldığı dönemin genel karakteri vurgulanmış hem de araştırma problemi ile alt problemlerine cevap aranmıştır.

Yapılan bu araştırmanın ana problem cümlesi "1982 yılından 2023 yılına kadar değişen programlarda, Sınıf Öğretmenliği programında okutulan matematik grubu derslerin içeriklerinde değişim olup olmadığı" sorusudur. Araştırmanın amacının detaylandırılmasına yardımcı olmak için problem cümlesi iki alt probleme ayrılmıştır.

Alt Problemler

1982 yılından 2023 yılına kadar değişen programlarda Sınıf Öğretmenliği programındaki, "Temel Matematik" ders içeriklerinde değişim var mıdır? Olduysa bu değişimin yönü nedir?

1982 yılından 2023 yılına kadar değişen programlarda Sınıf Öğretmenliği programındaki, "Matematik Öğretimi" ders içeriklerinde değişim var mıdır? Olduysa bu değişimin yönü nedir?

Yöntem

Araştırma Deseni

Bu çalışmada nitel araştırma modeli kullanılmıştır. Nitel araştırma, saptanan problemlere güvenilir çözümler aramak amacı ile planlı ve sistemli olarak verilerin toplanması, çözümlenmesi, yorumlanarak değerlendirilmesi ve rapor edilme sürecidir (Karasar, 2000). Nitel çalışmada doğrudan gözlem ve görüşmenin olanaklı olmadığı durumlarda, çalışılan araştırma problemiyle ilişkili yazılı ve görsel materyal ve malzemeler de çalışmaya dâhil edilebilir (Metin, 2010). Doküman incelemesi, araştırılması gereken konular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsar. Dokümanlar, nitel çalışmalarda etkili bir şekilde kullanılması gereken önemli bilgi kaynaklarıdır. Olayları, kişileri, süreçleri ya da içinde bulunulan durumları hiçbir değişikliğe uğratmadan gözler önüne sermesi yönüyle doküman analizi çalışmaya değer katar (Güllaç,2023). Bu tür çalışmalarda, çalışmacı, ihtiyacı olan veriyi, gözlem veya görüşme yapmaya gerek kalmadan elde edebilir (Yıldırım ve Şimşek, 2000).

İncelenen Dökümanlarda yer alan dersler

Araştırmada 1982’den günümüze kadar değişen programlarla birlikte, öğretmen yetiştiren eğitim kurumlarında okutulan matematik derslerinin içeriklerine yönelik tarihsel değişim incelenmiştir. Bu doğrultuda araştırmada öncelikle “1982’den günümüze kaç program değişikliği olmuştur?” sorusuna cevap aranmıştır. Buna göre 1982 programında Temel Matematik ve Matematik Öğretimi, 1989 programında Temel Matematik ve Matematik Öğretimi, 1992 programında Temel Matematik I-II ve Matematik Öğretimi I-II, 1997 programında Temel Matematik I-II ve Matematik Öğretimi I-II, 2006 programında Temel Matematik I-II ve Matematik Öğretimi I-II, 2015 programında Temel Matematik I-II ve Matematik Öğretimi I-II, 2018 ve 2022 programında İlkokulda Temel Matematik ve Matematik Öğretimi I-II derslerinin içerikleri incelenmiştir.

Veri toplama araçları

Yapılan araştırmalar sonucunda YÖK tarafından Yüksekokullar döneminde 1982 ve 1989 yıllarında olmak üzere 2 adet; Fakülteler döneminde 1992, 1997, 2006, 2015, 2018 ve 2022 yıllarında olmak üzere 6 adet program değişikliğine gidildiği bilgisine ulaşılmıştır.

1982 programı, yükseköğretimin YÖK bünyesinde toplanmasından sonra uygulamaya giren ilk programdır. Bu program toplam 120 kredilik dersten oluşmaktadır. Bu programın içeriğinden elde edilen verilere göre Sınıf Öğretmenliği programında okutulan matematik dersleri Temel Matematik ve Matematik Öğretimi şeklindedir (Gazi Üniversitesi. Kastamonu Eğitim Fakültesi Arşivi, 1983).

1989 program değişikliği ile iki yıllık eğitim yüksekokulları dört yıla çıkarılarak sınıf öğretmenliği programı matematik dersleri Temel Matematik I, Temel Matematik II, Matematik Öğretimi olmak üzere üçe ayrılmıştır. Bu program toplam 192 kredilik dersten oluşmaktadır (Gazi Üniversitesi Kastamonu Eğitim Fakültesi Arşivi, 1990).

1992 program değişikliği ile Eğitim Yüksekokullarının bir kısmı Eğitim Fakültelerine dönüştürülmüş, bir kısmı ise Sınıf Öğretmenliği Bölümü olarak mevcut Eğitim Fakültelerine bağlanmıştır (YÖK, 2007). Bununla beraber Sınıf Öğretmenliği programında okutulan matematik derslerinin Temel Matematik I, Temel Matematik II, Matematik Öğretimi şeklinde olduğu bilgisine ulaşılmıştır (Dokuz Eylül Üniversitesi Katalog 96,1996). Bu yıl yapılan program değişikliğinde matematik dersleri arasında ilkokullar için matematik adı verilen 3 kredilik bir ders daha mevcuttur. Ancak bu ders sadece bu program değişikliği için geçerli olduğundan analizlere dahil edilmemiştir. Bu program değişikliğine göre toplam kredi sayısına Kastamonu Eğitim Fakültesi Arşivi’nden ulaşılan 1993 mezuniyet tarihli bir öğrencinin transkripti referans alınarak ulaşılmıştır.

1997 program değişikliği ile Sınıf Öğretmenliği programında okutulan matematik dersleri Temel Matematik I, Temel Matematik II, Matematik Öğretimi I ve Matematik Öğretimi II olmak üzere dört ders şeklinde okutulmaya başlanmıştır. Bu program toplam 157 kredilik dersten oluşmaktadır (Gazi Üniversitesi Kastamonu Eğitim Fakültesi Arşivi, 1998).

2006 program değişikliği ile fakülteler günümüzdeki şeklini almıştır. Bu program toplam 156 kredilik dersten oluşmaktadır. Bununla birlikte sınıf öğretmenliği programında okutulan matematik dersleri Temel Matematik I, Temel Matematik II, Matematik Öğretimi I ve Matematik Öğretimi II şeklindedir (Kastamonu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Arşivi, 2009)

2015 program değişikliği ile sınıf öğretmenliği programında okutulan matematik grubu dersleri değişmemiş fakat toplam kredileri 240’a yükselmiştir (Kastamonu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Arşivi, 2015).

2018 ve 2022 program değişikliği ile Sınıf Öğretmenliği programında okutulan Temel Matematik I ve II dersleri İlkokulda Temel Matematik adı altında birleştirilmiş ve ders içeriklerinde değişime gidilmiştir. Matematik Öğretimi I ve II dersleri ile birlikte matematik grubu dersleri toplamda 240 kredi ile üç ders şeklinde okutulmaya başlanmıştır (Kastamonu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Arşivi, 2018).

Verilerin Analizi

Araştırmanın verileri içerik analizi tekniği kullanılarak çözümlenmiştir ve frekans-yüzde biçiminde ifade edilmiştir. İçerik analizinde temel amaç; toplanan verileri açıklayabilecek kavramlara ve ilişkilere ulaşabilmektir. Bu çerçevede, içerik analizi yoluyla veriler tanımlamaya, verilerin içinde saklı olabilecek gerçekler ortaya çıkarılmaya çalışılır. İçerik analizinde temelde yapılan işlem, birbirine benzeyen verileri belirli kavramlar ve temalar çerçevesinde bir araya getirmek ve bunları okuyucunun anlayabileceği bir biçimde organize ederek yorumlamaktır (Yıldırım ve Şimşek, 2000). İçerik analizinin uygulaması, birtakım aşamalar halinde gerçekleşmektedir. İlk aşamada araştırma hedeflerini belirlemek durumundadır. Amaç ve hedeflerin belirlenmesi, iletişimlerin her yanı ile ilgilenmek yerine belirli yanları ile sınırlı kalmayı dolayısıyla zaman ve enerji tasarrufunu sağlayacaktır. İkinci aşama, örneklemin oluşturulması şeklinde ifade edilebilir. İçerik analizinin örneklemini, incelenecek iletişimlere bağlı olarak sınırlı sayıda gazete, dergi, öykü, film, reklam ve diğer iletişim araçlarından oluşabilir. Üçüncü aşamada örneklemin bölüneceği birimler, öğeler ya da kayıt birimleri ve bunların toplanacağı kategoriler saptanır. Nihayet birimlerin ve kategorilerin frekansları nicel olarak belirlendikten ve gerekirse kategoriler arası ilişkiler çözümlendikten sonra değerlendirme, çıkarsama ve yorumlama aşamasına gelinir (Bilgin, 2000).

Bu araştırmadaki veriler, yıllara göre değişen programları ortaya koyacak şekilde, Temel Matematik ve Matematik Öğretimi dersleri için ayrı ayrı analiz edilmiştir. Bu derslerin analizi 3 ana başlıkta yapılmıştır.

Tablo1. Temel Matematik ve Matematik Öğretimi Dersleri Analizi Genel Başlıkları

Temel Matematik	Matematik Öğretimi
Ders Saati	Ders Saati
Ders teorik-uygulama-kredi dağılımları	Ders teorik-uygulama-kredi dağılımları
Ders İçerikleri	Ders İçerikleri

Bunlar Tablo1'de görüldüğü gibi ders saatleri, teorik ve uygulama ders dağılımları ve Ders içerikleri şeklindedir. Buna göre ders saatleri başlığı altında Temel Matematik ve Matematik Öğretimi derslerinin değişen programlarla birlikte ne kadar süre verildiği ifade edilmiştir. Teorik ve Uygulama ders dağılımları başlığı altında teorik ders saati (T), uygulama ders saati (U) ve ders kredisi (K) olmak üzere 3 ayrı içerik incelenip, derslerin işlendiği yarıyıl bilgisine de yer verilmiştir. Bununla birlikte derslerin kredilerinin toplam krediye oranları aynı tablolarda verilerek Sınıf Öğretmenliği programındaki yeri gözönüne serilmiştir. Ders içerikleri ana başlığı altında ise, Temel Matematik ve Matematik Öğretimi dersleri analiz kategorilerine ayrılmış ve bu kategorilere göre derslerin içerikleri incelenmiştir.

Çalışmada Temel Matematik başlığının Temel Matematik, Temel Matematik I, Temel Matematik II olarak ayrıldığı ve 2018 program değişikliği ile İlkokulda Temel Matematik olarak birleştirildiği görülmüştür. Benzer biçimde Matematik Öğretimi başlığının da Matematik Öğretimi, Matematik Öğretimi I, Matematik Öğretimi II olarak gruplandırıldığı tespit edilmiştir. Nitel araştırmanın bilginin derinliğine ve bütünselliğine verdiği önem nedeniyle analizler öncelikle yukarıda belirtilen alt başlıklar temelinde yapılmıştır. İkinci aşamada ise Temel Matematik ve

Matematik Öğretimi genel başlıkları temelinde analizler yapılmıştır. Daha sonra bütün program değişiklikleri ortak konuların belirlenmesi ile tek ana başlık altında birleştirilmiştir. Araştırma sonunda değişen programlarla birlikte Temel Matematik ve Matematik Öğretimi ders içeriklerinin yıllara göre değişiklik gösterip göstermediği değerlendirilmiştir.

Bulgular

Araştırmanın bu kısmında ders saatlerinin frekans ve yüzdeleri değişen programlara göre Temel Matematik ve Matematik Öğretimi ana başlıkları için ayrı ayrı bulunmuştur.

Tablo 2. Ders Saatlerinin Yüzde ve Frekansları

	1982		1989		1992		1997		2006		2015		2018		2022	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
TM	3	50	4	66,7	4	66,7	4	33,3	4	40	4	40	3	33,3	3	27,2
MÖ	3	50	2	33,3	2	33,3	8	66,7	6	60	6	60	6	66,7	8	72,8
<i>Toplam</i>	<i>6</i>	<i>100</i>	<i>6</i>	<i>100</i>	<i>6</i>	<i>100</i>	<i>12</i>	<i>100</i>	<i>10</i>	<i>100</i>	<i>10</i>	<i>100</i>	<i>9</i>	<i>100</i>	<i>11</i>	<i>100</i>

TM: Temel Matematik, MÖ: Matematik Öğretimi

Tablo 2'ye göre 1982, 1989, 1992 yıllarında Temel Matematik ve Matematik Öğretimi dersleri haftalık toplam saati 6 iken, 1997 de toplamda 12 saate çıkarılmış olup 2006 da toplamda 10 saat olarak belirlenmiştir. Ayrıca 1982 yılında Temel Matematik ve Matematik Öğretimi eşit ders saatlerine sahiptir. 1989 ve 1992 yıllarında Temel Matematik 4 saatle %66,7 oranına sahipken Matematik Öğretimi 2 saatle %33,3 oranı ile matematik dersleri arasında yer almıştır. 1997 program değişikliği ile Temel Matematik dersleri toplamda %33,3 oranı ile 4 saat, Matematik Öğretimi dersleri ise %66,7 oranı ile 8 saat programda yerini almıştır. Tabloya göre haftalık ders saati en yüksek olan yıl toplamda 12 saatlik matematik grubu dersi ile 1997 yılı olmuştur. 2006 ve 2015 yıllarındaki program değişikliği ile Temel Matematik dersleri toplamda %40 oranla 4 saat ile aynı kalmış olup Matematik Öğretimi derslerinin toplamdaki frekansı azalarak %60'lık oranla 6 saate inmiştir. 2018 ve 2022 yıllarındaki program değişikliklerinde Temel Matematik dersleri İlkokulda Temel Matematik dersi olarak birleştirilip 3 saate indirilmiş %33,3 oranı ile programda yerini almıştır. Matematik Öğretimi ders saati değişmeyerek 6 saat ve %66,7 oranı ile verilmiştir. 2022 yılında İlkokulda Temel Matematik ders saati aynı kalırken bu defa Matematik Öğretimi ders saati 8 saate yükseltilerek %72,8 oranına ulaşmıştır.

Tablo 3. Temel Matematik Ders İçeriklerinin Frekans ve Yüzdeleri

Temel Matematik	1982		1989		1992		1997		2006		2015		2018		2022	
	F	%	f	%	F	%	f	%	f	%	F	%	f	%	f	%
Matematik Bilimi	0	0	2	6,25	0	0	1	5,6	2	6,4	2	6,4	4	25	4	25
Kümeler	2	10,5	2	6,25	0	0	2	11,1	2	6,4	2	6,4	0	0	0	0
Sayılar	8	42	8	25	6	35,3	6	33,3	8	25,8	8	25,8	6	75	6	75
Denklem kavramı	2	10,5	6	18,7	5	29,4	2	11,1	5	16,1	5	16,1	0	0	0	0
Bağıntı – Fonksiyon	4	21	3	9,3	1	5,8	3	16,6	7	22,6	7	22,6	0	0	0	0
Geometri	0	0	7	21,8	3	17,6	2	11,1	3	9,7	3	9,7	0	0	0	0
Trigonometri	0	0	0	0	-	0	1	5,6	1	3,3	1	3,3	0	0	0	0
Veri toplama	0	0	1	3,4	1	5,8	0	0	3	9,7	3	9,7	0	0	0	0
Diğer	3	16	3	9,3	1	5,8	1	5,6	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>Toplam</i>	<i>19</i>	<i>100</i>	<i>32</i>	<i>100</i>	<i>17</i>	<i>100</i>	<i>18</i>	<i>100</i>	<i>31</i>	<i>100</i>	<i>31</i>	<i>100</i>	<i>10</i>	<i>100</i>	<i>10</i>	<i>100</i>

Tablo 3. incelendiğinde; program değişikliklerinin yapıldığı tüm yıllarda Temel Matematik ders içeriğinde en fazla yer verilen konunun Sayılar (%42, %25, %35,5, %33,3, %25,8, %28,1, %75,

%75) olduğu anlaşılmaktadır. Buna karşın, Trigonometri konusuna da (%0, %0, %0, %5,6, %3,3, %0, %0) programlarda çok az yer verildiği görülmektedir. Bunun yanında 1982 yılı program değişikliğinde Matematik bilimi, Geometri, Trigonometri ve Veri Toplama konularına hiç yer verilmediği belirlenmiştir. Trigonometri konusuna ayrıca 1989 ve 1992 yıllarındaki program değişikliklerinde de yer verilmediği görülmektedir. Matematik Bilimi ve Kümeler konusu yine 1992 yılı programında yer almamaktadır. Tablo 3'den 1997 yılı program değişikliğinde Veri Toplama konusunun ders içeriğine alınmadığı görülmekte olup 2006 ve 2015 programlarında diğer kategorisi içinde yer alan konu başlıklarının ders içeriklerinden çıkarıldığı görülmektedir. Ayrıca yıllara göre ayrı ayrı ders içeriklerinin frekansları incelendiğinde toplamda 32 konu ile 1989 yılının Temel Matematik kategorisindeki en fazla konu içeriğine sahip olduğu, buna karşın toplamda 17 konu ile 1992 yılının Temel Matematik kategorisindeki en az konu içeriğine sahip olduğu görülmektedir. 2015 yılı program değişikliği incelendiğinde 2006 program değişikliği ile aynı konu içeriklerine sahip olduğu görülmektedir. Ancak program değişikliği ders içeriklerinde (Kaçar, 2009)'dan farklı olarak EKOK ve EBOB kavramları ve uygulamaları konusunun eklendiği görülmüştür. 2018 ve 2022 yılları program değişikliklerinde Temel Matematik I ve II dersleri birleştirilerek İlkokulda Temel Matematik dersi adı altında birleştirilmiş ve ders içeriklerinde de düzenlemeye gidildiği için bu iki yıl tabloda (Kaçar, 2023) e göre uygun içerikler dahil edilerek verilmiştir. (Kaçar, 2009) ders içeriklerinden Matematik Bilimi ve Sayılar kategorisinde toplamda 10 konu içeriğine sahip iken bu kategorilerin dışında (Kaçar, 2023) den Kesirler (Basit Kesir, Bileşik Kesir, Tam sayılı Kesir, Denk Kesir, Rasyonel Sayı, Kesirlerde Sıralama, Kesirlerde işlemler, Ondalık Kesirler), Örüntü (Örüntü nedir? , Tekrarlayan ve Genişleyen örüntüler, Örüntü ve Dizi arasındaki nasıl bir fark vardır?, Örüntünün Önemi), Temel Geometri ve Ölçü Kavramı (Temel Geometrik Şekiller, Nokta Doğru ve Düzlem, Temel Ölçü Birimleri, Temel Uzay Geometri) gibi alt kategoriler eklendiği görülmüştür. Tablo 3'e göre İlkokulda Temel Matematik ders içeriklerinin önceki yıllarla karşılaştırıldığında alanın daraltıldığı görülmektedir. Önceki programlarda 2018 programı öncesinde uygulanan programlarla Sayılar başlığının aynı olduğu görülmüştür. Buna karşılık diğer kategori başlıklarının değiştiği görülmüştür. Buna göre 2018 ve 2022 programlarına göre ders içeriğinde en fazla yer verilen konunun %75 ile Sayılar konusu olduğu görülmektedir. Buna karşın ders içeriğinde en az yer alan konunun %25 ile Matematik Bilimi olduğu görülmektedir.

Tablo 4. Matematik Öğretimi Ders İçeriklerinin Frekans ve Yüzdeleri

Matematik Öğretimi	1982		1989		1997		2006		2015		2018		2022	
	f	%	f	%	F	%	f	%	f	%	F	%	f	%
Matematik ve Öğretimi	0	0	0	0	3	12	3	10.2	3	11.5	3	11.5	3	11.5
İlkokul Matematik Dersi Programı	2	16.5	2	33.6	3	12	3	10.2	3	11.5	3	11.5	3	11.5
Problem ve Problem Çözme	1	18.5	1	16.6	1	4	2	7	2	7.7	2	7.7	2	7.7
Doğal Sayılar ve Öğretimi	1	8.5	1	16.6	2	8	2	7	2	7.7	2	7.7	2	7.7
Doğal Sayılarda Dört İşlem ve Öğretimi	2	16.5	1	16.6	8	32	4	14	0	0	0	0	0	0
Kesir, Ondalık Sayılar ve Öğretimi	1	8.5	0	0	3	12	3	10.2	4	15.4	4	15.4	4	15.4
Geometri ve Öğretimi	2	16.5	1	16.6	2	8	4	14	4	15.4	4	15.4	4	15.4
Ölçme ve Ölçüler	1	8.5	0	0	1	4	6	20.4	6	23	6	23	6	23
Veri	2	16.5	0	0	2	8	2	7	2	7.7	2	7.7	2	7.7
Toplam	12	100	6	100	25	100	29	100	26	100	26	100	26	100

Tablo 4'e göre program değişikliğinin yapıldığı tüm yıllarda Matematik Öğretimi ders içeriğinde en fazla yer verilen konunun İlköğretim Matematik Ders Programı (%16,5, %33,6, %12, %10,2, %11,5, %11,5, %11,5) olduğu anlaşılmaktadır. Buna karşın en az yer verilen konunun ise 2015 yılı program değişikliği öncesi Problem ve Problem Çözme (%18,5, %16,6, %4, %7) 2015 yılı

program değişikliği sonrası ise Doğal Sayılarda Dört İşlem ve Öğretimi olduğu anlaşılmaktadır. Ayrıca Matematik ve Öğretimi konusuna 1982 ve 1989 yılları ders programlarında hiç yer verilmediği görülmektedir. Yine Ölçme ve Ölçüler konusuna 1989 yılı programında aynı şekilde veri konusuna 1989 yılı ders programında yer verilmediği görülmektedir. Tablo 4'den Doğal Sayılarda Dört İşlem ve Öğretimi konusunun 1997 yılı program değişikliğinde en fazla konu içeriğine ulaştığı anlaşılmaktadır. Ayrıca yıllara göre ayrı ayrı ders içeriklerinin frekansları incelendiğinde toplamda 29 konu ile 2006 yılının Matematik Öğretimi kategorisindeki en fazla konu içeriğine sahip olduğu, buna karşın toplamda 6 konu ile 1989 yılının Matematik Öğretimi kategorisindeki en az konu içeriğine sahip olduğu görülmektedir. 2015, 2018 ve 2022 yılı program değişikliklerinde ise en fazla konu içeriğine Ölçme ve ölçüler konusunun, en az ders içeriğine ise Problem ve Problem Çözme, Doğal Sayılar ve Öğretimi ve Veri alt kategorilerinde 2 konu ile dahil olmuşlardır. Doğal Sayılar ve Öğretimi kategorisinde ise hiç konu içeriğine sahip olmadıkları görülmüştür.

Sonuç ve Öneriler

Bu araştırmanın amacı 1982 yılından en son 2022 yılı programları ile birlikte tüm Sınıf Öğretmenliği programlarında yer alan Matematik grubu derslerinin içeriklerine yönelik tarihsel değişimi ortaya koymaktır. Buna göre araştırmada nitel araştırmalarda veri toplama yöntemlerinden doküman incelemesi kullanılmış olup içerik analizi ile verilerin analizi yapılmıştır.

TIMMS 1995'ten beri yapılan, dünyadaki en büyük uluslararası öğrenci başarısını değerlendirme çalışmasıdır. 4 yılda bir gerçekleşen bu çalışma 4. ve 8. Sınıf düzeyindeki öğrencilere uygulanmaktadır. Amacı, öğrenci başarısındaki eğilimleri izlemek ve ulusal eğitim sistemleri arasındaki farklılıkları belirlemektir (Yıldırım, Ceylan, Yetişir, 2013).

PISA zorunlu eğitim sonunda örgün eğitime devam eden 15 yaş grubu öğrencilerin hayata hazır oluş durumlarını belirlemeye odaklanan dünyanın en kapsamlı eğitim araştırmasıdır. 3 yılda bir uygulanan bu çalışma, fen, matematik ve okuma becerileri kapsamında değerlendirme yaparken, her sınavda belirtilen alanlardan birisini de ön plana çıkarır. Son olarak 2022'de gerçekleştirilen PISA'nın ağırlıklı sınav alanı matematik okuryazarlığı dersi idi.

Bulgular Millî Eğitim Bakanlığı Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı'nca yayınlanan İlköğretim Matematik dersi 1-5 sınıflar öğretim programı ile birlikte harmanlanarak tartışılmıştır. Buna göre; analiz sonuçlarından elde edilen verilere göre 1982 yılından en son 2022 yılında yeniden düzenlenen programlardaki Temel Matematik ders içeriklerinde bir değişimin olduğu görülmektedir. Bu değişiklikler Türkiye'nin katıldığı araştırmalarda ön sıralara yönelmesine katkı sağlamıştır. Her ne kadar ön sıralarda yer alamasa da geçmiş yıllarla kıyaslandığında Türkiye'nin kendi içindeki ilerlemesi göz ardı edilemez. PISA 2018 ile kıyaslandığında 79 ülke arasından matematikte 42. iken 3 puan ilerleme göstermiştir. Buna göre PISA 2022'de 81 OECD ülkesi ve bölgede matematikte 39. olmuştur (MEB, 2023). Öğrencilerin matematik konusunu öğrenmek için gerekli ön bilgilerini ilköğretim düzeyindeyken alması gerektiği düşünülürse, bu durum ortaokuldaki matematik öğrenmelerine önemli katkı sunabilir ya da ciddi seviyede eksiklik oluşturabilir. Ön bilgi eksikliğinden kaynaklanan bu sıkıntıların yine ilköğretim programlarında yapılacak düzenlemeler ile çözülmesi uygun olabilir. Bu durum gösteriyor ki sınıf öğretmeni yetiştiren eğitim kurumlarında program değişiklikleri yeterince ihtiyacı karşılamazsa bu programların eksik yanları öğretmen adaylarının gelecekte mesleğini verimli şekilde yapmaları için yeterli birikime sahip olmalarını sağlamayabilir.

TIMMS'teki soruların her biri öğrenme alanı ve bilişsel alan olmak üzere iki boyuta sahiptir. Öğrenme alanları 4. Sınıf seviyesinde sayılar (%50), geometri (%35), veri gösterimi (%15) olmak üzere üç tanedir. Bilişsel alan bilme, uygulama, akıl yürütme, alt alanlarından oluşmakta olup bu

alanlara 4. Sınıf seviyesinde verilen ağırlıklar sırasıyla %40, %40, %20 şeklindedir. 4. Sınıf seviyesinde yapılan bu sınav öğrenme alanında sayılar konusundan %50 ağırlıklı soru çıkarırken değişen programların hiçbirinde bu kadar yoğun sayılar konusuna önem verilmemiştir. Aynı durum geometri ve veri kategorileri içinde geçerlidir. Eğitimi bu konuları sınırlı ya da hiç almadan tamamlayan bir öğretmenin öğrencilerine bu konularla ilgili doğru bilgi aktarımı yapması mümkün gözükmemektedir. Dolayısıyla bu durum birbirini tamamlar nitelikte ilköğretimdeki öğrencilerin sonrasında ortaöğretim ve lisede başarılı olmalarını etkileyecek şekilde devam eder. Bu ifadeyi ispatlar nitelik taşıyan TIMMS ve PISA araştırmaları Türkiye’de eğitimin ve programların çocukların başarıları üzerinde ne denli yeterli olduğunu göstermektedir.

1982 yılından en son 2022 yılında yeniden düzenlenen programlardaki Matematik Öğretimi ders içeriklerinde de araştırmadan elde edilen bulgulara göre bir değişimin olduğu görülmektedir. MEB (2018)’e göre İlkokul Matematik dersi öğretim programının öğrenme alanı 4 başlıkta incelenmiştir. Bunlar; sayılar ve işlemler, geometri, ölçme ve veri işleme şeklindedir. MEB (2018)’e göre İlkokul Matematik dersi öğretim programı Sayılar ve işlemler kategorisi ilköğretimin tüm kademelerinde gerek kazanım gerekse ders saati açısından en fazla yer verilen başlıktır. Buna karşın, üniversitelerin sınıf öğretmeni yetiştiren kurumlarında yapılan program değişikliklerine bakıldığında sayılar kategorisinin sınırlandırıldığı görülmektedir. Aynı şekilde Geometri kategorisi incelendiğinde MEB (2018)’e göre İlkokul Matematik dersi öğretim programı geometri ve ölçme kategorisi ilkokulun tüm kademelerinde ayrıntılı şekilde verilmişken 1982 Eğitim Yüksekokulları döneminde programa girmemiş, diğer program değişikliklerinde ise sınırlandırılmış şekilde programlarda yer almıştır. Bu noktada TIMMS raporları da göstermektedir ki 4. sınıf düzeyinde geometri alt alanlarındaki ortalama başarı düzeylerinin görece düşüklüğü dikkat çekmektedir. Ayrıca bu yapının alt, orta ve üst düzey okulların tümünde görülüyor olması nedeniyle, sorunun öğretim programları, ders kitapları ve yaygın öğretim pratikleri dikkate alınarak incelenmesi daha uygun olacaktır (TIMMS,2011). Ölçme kategorisi Matematik Öğretimi 1982 yılı Eğitim Yüksekokulu programı dışında hiçbir program değişikliğinde yer almamıştır. MEB (2018)’e göre ise ilköğretimin her kademesinde ayrıntılı şekilde öğrencilere verilmesi gerektiği görülmektedir. Aynı şekilde veri kategorisinde de 1997 programında sadece bir alt kategori ile istatistik ve olasılığın başlangıç ilkeleri adı altında verildiği görülmektedir. Oysa MEB (2018)’in belirlediği esaslara göre tablo-şema yorumlama, grafik yorumları, olasılık, şekil-nesne grafiği gibi konuların öğrencilere verilmesi gerekmektedir. Buradan veri konusu ile ilgili eğitimi üniversitelerinde almamış olan öğretmenlerimizin öğrencilerine ne ölçüde bu konu ile ilgili aktarım yapabilecekleri tartışmaya açıktır yorumu yapılabilir. Görülüyor ki 2006, 2015, 2018, 2022 yılında yapılan program değişikliği MEB (2018) İlkokul Matematik Dersi Öğretim Programına en yakın içerikli program olsa da yine de eksik yanlarının olduğu aşikardır. Bu yorumu uluslararası yapılan sınav sonuçlarında Türkiye’nin bulunduğu noktaya dikkate alarak söylemek mümkündür. Ancak 1982 yılından günümüze eğitimin geldiği noktayı da göz ardı etmemek gerekir.

1982 yılına kadar sınıf öğretmeni yetiştirme görevi Millî Eğitim Bakanlığı’na aitken, bu tarihten sonra Eğitim Enstitüleri, Eğitim Yüksek Okullarına dönüştürülmüştür. 1989 yılı ile bu okullar 4 yıllık eğitim vermeye başlamıştır ve 1992 yılında Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı adını almıştır. Anabilim dalının adı 2018 yılında Sınıf Eğitimi Anabilim Dalı olarak değiştirilmiştir. Sonrasında Sınıf Öğretmenliği öğretim programı 1996, 2006, 2015, 2018, 2022 yıllarında olmak üzere beş kez yenilenmiştir. Merkezi olarak yapılan öğretim programı yenilenmeleri YÖK’ün verdiği serbestlik kapsamında 2020 yılından sonra eğitim fakülteleri tarafından isteğe bağlı olarak yapılabilmiştir.

1982’den başlayan program revizyonları 2022 yılına kadar ders içerik, kredi ve ders saatleri yönünden incelendiğinde Sınıf Öğretmeni yetiştiren programların içerik, ders saati ve ders kredileri yönünden olumlu yönde yol aldığı görülmüştür. Buna göre 1982 Eğitim Yüksekokulu

Kargılı, B., & Kaçar A. (2025). An Analysis of the Curriculum Content of Basic Mathematics and Mathematics Teaching Courses in Primary Teacher Education Between 1982 and 2023.

Online Journal of Mathematics, Science and Technology Education (OJOMSTE), 6(2), 65-77.

programının matematik grubu dersleri Temel Matematik ve Matematik Öğretimidir. Eğitim Fakülteleri Sınıf Öğretmenliği programlarındaki matematik grubu dersleri Temel Matematik I, Temel Matematik II, Matematik Öğretimi I ve Matematik Öğretimi II adıyla ayrılmış ve her biri kendi içinde konu dağılımı, haftalık ders saati ve kredileri olmak üzere düzenlenmiştir. Bu şekilde yüksekokullar da ki programlarda matematik grubu derslerinin gerek içerik gerekse ders saatleri yönünden zayıf yönünün tamamlandığı görülmüştür. Başlangıçta matematik derslerinin bilgi boyutunun verildiği Temel Matematik ve matematik derslerinin öğretimi boyutunun verildiği Matematik Öğretimi derslerinin konuları iç içe karışık şekilde verilirken program revizyonları sayesinde düzene girdiği görülmüştür. Ayrıca bu derslerin kendi içlerinde I ve II şeklinde kademelendirilmesiyle I. Grup derslerin matematik ders içeriklerinin zeminini oluşturacak şekilde, II. Grup derslerin ise matematik dersi içeriklerinin geliştirilmiş konu içeriklerini oluşturacak şekilde programlandırıldığı görülmüştür. Ancak her ne kadar 1982 Eğitim Yüksekokullarından 2022 Eğitim Fakülteleri dönemine Sınıf Öğretmenliği programı geliştirilmiş olsa da gerek MEB (2018)'in belirlediği esaslar uluslararası sınavlardaki sonuçlar sınıf öğretmeni yetiştirme sistemimizde aksayan yönlerin olduğunu göstermiştir. Ülke kalkınması ve ilerlemesinde nitelikli öğretmen yetiştirme önemli bir gereksinimdir. Sağlıklı bir eğitim sistemi için öğretmenlerin iyi yetiştirilmesi büyük önem taşımaktadır. Ancak Sınıf öğretmeni yetiştirme programlarında sürekli olarak revizyona gidilmesi dolayısıyla istikrarın yakalanamaması, öğretmen yetiştirme programlarının değişen dünya koşullarının dışında kalması, sınıf öğretmenliği programı öğrencilerinin gerekli niteliklere sahip olamadan mezun vermesi sorununa yol açmaktadır. Dolayısıyla sınıf öğretmeni yetiştirme sistemi, bugünkü amaç, program ve yapısıyla sağlam temeller üzerine oturacak hale getirilmelidir. Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Programları, toplumun ihtiyaç ve beklentileri doğrultusunda, gelişmiş ülkelerdeki eğitim programları da göz önüne alınarak sürekli olarak geliştirilebilir olmalıdır. Araştırma sonuçlarından yola çıkarak, alandaki çalışmalar ile etkili ve nitelikli öğretmen yetiştirme programlarının hazırlanması ve uygulanması gerektiği, eğitim programlarında hedef davranışlar belirlenirken yaşam boyu öğrenme becerileri göz önünde bulundurulması gerekmektedir. Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Programları, MEB ve YÖK ün iş birliği ile ve bilimsel gelişmeler ışığında hazırlanmalı ve yaygınlaştırılmadan önce pilot uygulamaya tabi tutulmalıdır.

Değişen programlardaki verime bakıldığında Sınıf Öğretmenliği programı ile ilgili olarak MEB ve üniversitelerin koordinasyonuna dayalı, bilimsel gelişmeler ile uygulamadaki sorunlar ekseninde sınıf öğretmenlerinin niteliğini artırmaya yönelik hizmet-içi eğitim etkinlikleri düzenlenmelidir.

MEB (2018) matematik dersi öğretim programının öğrenme alanları ile mevcut sistemdeki uygulamalar dikkate alındığında öğretmen yetiştirme sisteminin yeniden tasarlanması gerekliliği görülmektedir. Tüm gelişim alanlarında öğrenci merkezli uygulamaları kullanabilecek öğretmen yeterliliklerinin tanımlanması önemsenmelidir.

Sınıf Öğretmenliği programında eğitim gören öğrencilerin diğer branş öğretmenliği programlarında eğitim gören öğrencilere göre çok daha fazla farklı alanda donanımlı olmaları gerekliliği düşünülecek olunursa, değişen programlarda genel kültür, öğretmenlik meslek bilgisi ve okul uygulamaları boyutuna ağırlık verilmediği görülmektedir. Buna göre öğretmen eğitimi süreci sonunda canlı olarak performans gösterebilecekleri uygulama sınavlarının ve meslek öncesinde de alan bilgilerini ölçmeye yönelik sınavların yapılması gerekmektedir.

1982 yılına kadar sınıf öğretmeni yetiştirme görevi Millî Eğitim Bakanlığı'na aitken, bu tarihten sonra Eğitim Enstitüleri, Eğitim Yüksek Okullarına dönüştürülmüştür. 1989 yılı ile bu okullar 4 yıllık eğitim vermeye başlamıştır ve 1992 yılında Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı adını almıştır. Anabilim dalının adı 2018 yılında Sınıf Eğitimi Anabilim Dalı olarak değiştirilmiştir. Sonrasında Sınıf Öğretmenliği öğretim programı 1996, 2006, 2015, 2018, 2022 yıllarında olmak üzere beş

kez yenilenmiştir. Merkezi olarak yapılan öğretim programı yenilenmeleri YÖK'ün verdiği serbestlik kapsamında 2020 yılından sonra eğitim fakülteleri tarafından isteğe bağlı olarak yapılmıştır.

1982'den başlayan program revizyonları 2022 yılına kadar ders içerik, kredi ve ders saatleri yönünden incelendiğinde Sınıf Öğretmeni yetiştiren programların içerik, ders saati ve ders kredileri yönünden olumlu yönde yol aldığı görülmüştür. Buna göre 1982 Eğitim Yüksekokulu programının matematik grubu dersleri Temel Matematik ve Matematik Öğretimidir. Eğitim Fakülteleri Sınıf Öğretmenliği programlarındaki matematik grubu dersleri Temel Matematik I, Temel Matematik II, Matematik Öğretimi I ve Matematik Öğretimi II adıyla ayrılmış ve her biri kendi içinde konu dağılımı, haftalık ders saati ve kredileri olmak üzere düzenlenmiştir. Bu şekilde yüksekokullardaki programlarda matematik grubu derslerinin gerek içerik gerekse ders saatleri yönünden zayıf yönünün tamamlandığı görülmüştür. Başlangıçta matematik derslerinin bilgi boyutunun verildiği Temel Matematik ve matematik derslerinin öğretimi boyutunun verildiği Matematik Öğretimi derslerinin konuları iç içe karışık şekilde verilirken program revizyonları sayesinde düzene girdiği görülmüştür. Ayrıca bu derslerin kendi içlerinde I ve II şeklinde kademelendirilmesiyle I. Grup derslerin matematik ders içeriklerinin zeminini oluşturacak şekil

de, II. Grup derslerin ise matematik dersi içeriklerinin geliştirilmiş konu içeriklerini oluşturacak şekilde programlandırıldığı görülmüştür. Ancak her ne kadar 1982 Eğitim Yüksekokullarından 2022 Eğitim Fakülteleri dönemine Sınıf Öğretmenliği programı geliştirilmiş olsa da gerek MEB (2018)'in belirlediği esaslar uluslararası sınavlardaki sonuçlar sınıf öğretmeni yetiştirme sistemimizde aksayan yönlerin olduğunu göstermiştir. Ülke kalkınması ve ilerlemesinde nitelikli öğretmen yetiştirme önemli bir gereksinimdir. Sağlıklı bir eğitim sistemi için öğretmenlerin iyi yetiştirilmesi büyük önem taşımaktadır. Dolayısıyla sınıf öğretmeni yetiştirme sistemi, bugünkü amaç, program ve yapısıyla sağlam temeller üzerine oturacak hale getirilmelidir. Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Programları, toplum ihtiyaç ve beklentileri doğrultusunda, gelişmiş ülkelerdeki eğitim programları da göz önüne alınarak hazırlanmalı ve sürekli olarak geliştirilebilir olmalıdır. Bu program gelişiminde temel matematik ve matematik öğretimi dersleri de dahil edilmelidir. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli ilkökul matematik öğretimi dikkate alınarak sınıf öğretmenliği Temel Matematik ve Matematik Öğretimi derslerinin içerikleri güncellenebilir.

Kaynakça

- Aydın, A. (1998). Eğitim fakültelerinin yeniden yapılandırılması ve öğretmen yetiştirme sorunu. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 4(3), 275–286.
- Azar, A. (2011). Türkiye'deki öğretmen eğitimi üzerine bir söylem: Nitelik mi, nicelik mi? *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 1(1), 36–38.
- Baksan, A., Aydın, A. ve Madden, T. (2006). Türkiye'deki öğretmen yetiştirme sistemine karşılaştırmalı bir bakış. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 15(1), 35–42.
- Bilgin, N. (2000). *İçerik analizi*. İzmir: Ege Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları.
- Çepni, S. (2010). *Araştırma ve proje çalışmalarına giriş* (5. baskı). Trabzon: Celepler Matbaacılık.
- Güllaç, E. T. (2023). Eğitim fakülteleri lisans programlarının yeniden yapılandırılmasına ilişkin öğretim elemanlarının görüşlerinin değerlendirilmesi. *Trakya Eğitim Dergisi*, 13(1), 559–575.
- Kaçar, A. (2009). *Temel Matematik I–II*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Kaçar, A. (2023). *İlkokulda temel matematik*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Kargılı, B., & Kaçar A. (2025). An Analysis of the Curriculum Content of Basic Mathematics and Mathematics Teaching Courses in Primary Teacher Education Between 1982 and 2023. *Online Journal of Mathematics, Science and Technology Education (OJOMSTE)*, 6(2), 65–77.

- Karabacak, N. (2022). 2018 Sınıf Öğretmenliği Lisans Programı Revizyonunun Uygulayıcıların Gözünden İncelenmesi. *Anadolu Journal of Educational Sciences International*, 12(2), 574–607. <https://doi.org/10.18039/ajesi.936035>
- Karasar, N. (2000). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Kargılı, B. (2015). *1982–2006 yılları arasında sınıf öğretmenliği programlarında okutulan Temel Matematik ve Matematik Öğretimi derslerinin içeriklerinin incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Kastamonu Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Kastamonu.
- Korkut, F. (2002). Lise öğrencilerinin problem çözme becerileri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 23, 177–184.
- Millî Eğitim Bakanlığı [MEB]. (2018). *Matematik dersi öğretim programı*. <https://mufredat.meb.gov.tr/>
- Metin, Y. (2010). *Doküman incelemesi*. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi. <http://80.251.40.59/education.ankara.edu.tr/aksoy/eay/eay/b0506/ymetin.doc>
- TIMSS. (2011). *Uluslararası Matematik ve Fen Eğilimleri Araştırması (TIMSS 2011)*. <https://timssandpirls.bc.edu>
- Tuzcu, S. (2002). Türkiye’de sınıf öğretmeni yetiştirme sistemi. *Çağdaş Eğitim*, 290, 21–27.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2000). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayınları.
- Yıldırım, H. H., Yıldırım, S., Ceylan, E., Yetişir, M. İ. (2013). *Türkiye Perspektifinden TIMSS 2011 Sonuçları*. Türk Eğitim Derneği, Ankara: Tedmem Analiz Dizisi I.
- Yüksel, İ. ve Sağlam, M. (2014). *Eğitimde program geliştirme*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.

ETİK ve BİLİMSEL İLKELER SORUMLULUK BEYANI

Bu çalışmanın tüm hazırlanma süreçlerinde etik kurallara ve bilimsel atıf gösterme ilkelerine riayet edildiğini yazar(lar) beyan eder. Aksi bir durumun tespiti halinde OJOMSTE’nin hiçbir sorumluluğu olmayıp, tüm sorumluluk makale yazarlarına aittir.

ARAŞTIRMACILARIN MAKALEYE KATKI ORANI BEYANI

1. yazar katkı oranı : % 60

2. yazar katkı oranı : % 40